

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน เกี่ยวกับการรับนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพ
5. เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ
6. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแนะแนวอาชีพ ซึ่งรายละเอียดครอบคลุมถึง วัตถุประสงค์ของการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ โครงสร้างการดำเนินงานจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ และประเภทของการจัดการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

2. การศึกษาจาก การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้รวบรวมรายละเอียดปลีกย่อย เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ไม่สามารถหาได้จากเอกสารของสถาบันนั้น ๆ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งครอบคลุมถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ บุคลากร อาคารสถานที่และอุปกรณ์ ผลที่ได้รับจากการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ และความต้องการของนิสิตนักศึกษาในการใช้บริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับการรับนิสิตนักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานภาคเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชนด้วยแบบสัมภาษณ์อีกชุดหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งครอบคลุมถึง เกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพ และวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพ

3. การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาซึ่งถามเกี่ยวกับคณะ ชั้นปี รายได้ การทราบถึง การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย การเคยใช้และไม่เคยใช้ การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยที่มีต่อนิสิตนักศึกษา ลักษณะคำถามเป็นคำถามชนิดตรวจคำตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อ นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทุกคนต้องตอบตอนที่ 1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ซึ่งถามเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา บริการห้องสมุดอาชีพ และบริการจัดหางาน ลักษณะคำถามเป็นคำถามชนิดตรวจคำตอบ (Check List) จำนวน 1 ข้อ นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามและเคยใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยต้องตอบตอนที่ 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับเหตุผลในการใช้บริการและไม่ใช้บริการ แนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ซึ่งถามเกี่ยวกับเหตุผลที่ต้องการใช้บริการและไม่ต้องการใช้บริการ แนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมทั้งบริการแนะนำการศึกษาและอาชีพ บริการทดลองเชิงจิตวิทยา บริการห้องสมุดอาชีพ และบริการจัดหางาน ลักษณะคำถามเป็นคำถามชนิดตรวจสอบคำตอบ (Check List) จำนวน 2 ข้อ นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทุกคนต้องตอบตอนที่ 3

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ซึ่งถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย โครงสร้างการดำเนินงานจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ประเภทของการจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย บุคลากร อาคารสถานที่และอุปกรณ์ ผลที่ได้รับจากการจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย และความต้องการของนิสิตนักศึกษาในการใช้บริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ลักษณะคำถามเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนต้องตอบตอนที่ 4

เมื่อทดสอบหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยวิธี Cronbach's Coefficient of Alpha (α - Coefficient) ได้ค่า 0.90

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย

4.1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ บุคคลที่กำส้งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา หรือผู้ช่วยหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา หัวหน้างานบริการแนะนำอาชีพหรือตำแหน่งอื่นที่รับผิดชอบงานบริการแนะนำอาชีพ ในปีการศึกษา 2531 จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง แห่งละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1 ของบทที่ 3

4.1.2 ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ บุคคลที่กำส้งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบุคคล หรือตำแหน่งอื่นของหน่วยงานภาคเอกชน ที่รับผิดชอบงานฝ่ายบุคคล

ประจำบริษัทหรือห้างร้านขนาดใหญ่ที่ทำการติดต่อกับมหาวิทยาลัยของรัฐ เกี่ยวกับการรับสมัครนิสิต นักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพสังกัดหน่วยงานนั้น ๆ ในปีการศึกษา 2531 จากบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัด 35 บริษัท บริษัทละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน รายละเอียด ปรากฏในตารางที่ 2 ของบทที่ 3

4.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสุ่มมาจากประชากรนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 15,535 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2531 ของทุกคณะที่สังกัดมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ของรัฐ 4 แห่ง แห่งละ 150 คน รวมทั้งสิ้น 600 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของยามานี (Yamane) ที่ 95 % กำหนดให้ประชากร 15,000 คน มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน $\pm 4\%$ เท่ากับ 600 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเองทั้งหมด จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ปรากฏว่า แบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 600 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนรวมทั้งสิ้น 476 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 79.33

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5.1 ข้อมูลที่ได้รับจากเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

5.2 ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงเป็นตอน ๆ ดังต่อไปนี้คือ

5.2.1 ข้อมูลส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percent) ของแต่ละข้อ

5.2.2 ข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percent) ของแต่ละข้อ

5.2.3 ข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับเหตุผลในการใช้บริการ และไม่ใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percent) ของแต่ละข้อ

5.2.4 ข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อ

5.2.5 ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ของแต่ละข้อ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

วัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยไว้สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน เกี่ยวกับเป็นศูนย์ป้อนข้อมูลด้านความต้องการ และความผันแปรของตลาดแรงงานให้แก่นิสิตนักศึกษา บัณฑิต และมหาวิทยาลัยได้ทราบ ตลอดจนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้บริการต่าง ๆ แก่นิสิตนักศึกษาที่จะออกไปประกอบอาชีพ และเป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะใช้ติดต่อกันเกี่ยวกับการจ้างงานนิสิตนักศึกษาไปประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ บางมหาวิทยาลัยได้กำหนดรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีก เกี่ยวกับการให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนเพื่อจัดเตรียมบัณฑิตและนิสิตนักศึกษาให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน เพื่อเป็นแหล่งกลางสำหรับนิสิตนักศึกษา บัณฑิต และนายจ้างได้พบกันเพื่อรับสมัครงาน สอบสัมภาษณ์ สอบข้อเขียน รวมทั้ง เพื่อติดตามผลการมีงานทำและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต

ประเภทของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยและการใช้บริการของนิสิตนักศึกษา

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้กำหนดประเภทของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้คือ

1. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ
  - 1.1 บริการให้คำปรึกษาและทดสอบเชิงจิตวิทยา
  - 1.2 บริการให้คำปรึกษาและฝึกอบรม
  - 1.3 บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพและการศึกษาต่อ
2. บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา
  - 2.1 บริการทดสอบ ประเมินผล และวิจัย
  - 2.2 บริการทดสอบและฝึกอบรม
3. บริการห้องสมุดอาชีพ
  - 3.1 บริการข้อมูลด้านอาชีพ
  - 3.2 บริการสำเนาข่าวงานอาชีพ
  - 3.3 บริการห้องสมุดอาชีพ
  - 3.4 บริการสนเทศและห้องสมุดอาชีพ
4. บริการจัดหางาน
  - 4.1 บริการจัดหางานประจำ
  - 4.2 บริการจัดหางานชั่วคราว
  - 4.3 บริการรับสมัครงานแทนหน่วยงาน
  - 4.4 บริการจัดส่งนิสิตนักศึกษาฝึกงาน
  - 4.5 บริการโครงการเสริมงานบริการจัดหางานและแนะแนวอาชีพ
  - 4.6 บริการจัดหางาน
5. บริการอื่น ๆ
  - 5.1 บริการทุนการศึกษา
  - 5.2 บริการระเบียบนิสิตนักศึกษา

ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ เกี่ยวกับการใช้บริการแนะแนวอาชีพของนิสิตนักศึกษา และปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวอาชีพ

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ มีความเห็นว่า บริการที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการน้อย ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา และบริการที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการมาก ได้แก่ บริการห้องสมุดอาชีพ บริการจัดหางาน บริการอื่น ๆ

เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 4 สถาบัน มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันในเรื่องบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณน้อย ผู้บริหารระดับสูงไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวอาชีพ และอาคารสถานที่ที่มีพื้นที่จำกัด

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1. ข้อมูลส่วนตัวหรือสถานการณ์ภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 56.9 มากกว่าชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 43.1 นิสิตนักศึกษามากที่สุดมีรายได้ 1,501-2,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมา มีรายได้ 1,001-1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.8 และสุดท้ายมีรายได้ต่ำกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.4

นิสิตนักศึกษารายว่ามหาวิทยาลัยมีการจัดบริการแนะแนวอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 84.0 มากกว่า ไม่ทราบคิดเป็นร้อยละ 16.0 นิสิตนักศึกษารายว่ามหาวิทยาลัยมีการจัดบริการแนะแนวอาชีพจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง โดยทราบจากการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.1 รองลงมาทราบจากรุ่นพี่และเพื่อนแนะนำคิดเป็นร้อยละ 34.7 และสุดท้ายทราบจากอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 1.1

นิสิตนักศึกษาไม่เคยใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 53.4 มากกว่าเคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 46.6

นิสิตนักศึกษา เคยใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพคิดเป็นร้อยละ 68.0 มากกว่าไม่เคยใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 32.0 นิสิตนักศึกษาใช้บริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพหลายบริการ โดยใช้บริการแนะแนวการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาใช้บริการจัดประชุม/สัมมนา/อภิปราย เกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 47.0 และสุดท้ายใช้บริการแนะแนวการเลือกสาขาวิชาเรียนเอก-โท ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานคิดเป็นร้อยละ 15.2

นิสิตนักศึกษาไม่เคยใช้บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา คิดเป็นร้อยละ 90.1 มากกว่าเคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 9.9 นิสิตนักศึกษาที่เคยใช้บริการทดสอบเชิงจิตวิทยาได้ใช้บริการหลายบริการ โดยใช้บริการแบบทดสอบวัดความถนัดและความสามารถมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาใช้บริการแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 31.8 และสุดท้ายใช้บริการการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 9.1

นิสิตนักศึกษาเคยใช้บริการห้องสมุดอาชีพคิดเป็นร้อยละ 51.8 มากกว่าไม่เคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 48.2 นิสิตนักศึกษาใช้บริการห้องสมุดอาชีพหลายบริการ โดยใช้บริการข้อมูลการศึกษาและทุนการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาใช้บริการข้อมูลความต้องการแรงงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และสุดท้ายใช้บริการแฟ้มข้อมูลและโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 7.8

นิสิตนักศึกษาเคยใช้บริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 81.5 มากกว่าไม่เคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 18.5 นิสิตนักศึกษาใช้บริการจัดหางานหลายบริการ โดยใช้บริการจัดให้ฝ่ายนายจ้างมาทำการรับสมัครงานและสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตภายในบริเวณมหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาใช้บริการข่าวสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและการรับสมัครงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานคิดเป็นร้อยละ 50.3 และสุดท้ายใช้บริการรับสมัครนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตเป็นสมาชิกของบริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 21.5

นิสิตนักศึกษาที่เคยใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่าการมีความสำคัญในการให้ข่าวสารด้านการวางแผนการศึกษา และการประกอบอาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมามีส่วนช่วยให้ทราบถึงความต้องการนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จ

การศึกษา และบัณฑิตทั้งปริมาณและคุณภาพของตลาดแรงงานคิดเป็นร้อยละ 53.2 และสุดท้าย มีส่วนช่วยให้ปรับแผนการเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 39.2

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการแนะแนวอาชีพของ มหาวิทยาลัย

นิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์จากการใช้บริการแนะแนวการศึกษา อาชีพเกี่ยวกับสามารถวางแผนการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและ เอกได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาได้รับการฝึกอบรม สัมมนาเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อใน ประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการเข้าสู่ตลาดแรงงานคิดเป็นร้อยละ 41.1 และสุดท้าย สามารถเข้าใจถึงการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 35.8

นิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์จากการใช้บริการทดสอบเชิง จิตวิทยาหลายประการ คือ ได้ทราบถึงวิธีการพัฒนาความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพ ของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการศึกษา และอาชีพที่ตนเองสนใจมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 86.4 รองลงมาได้ทราบถึงความถนัดและความสามารถด้านอาชีพของตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 59.1 และสุดท้ายได้ทราบถึงความสนใจและค่านิยมด้านการศึกษาและอาชีพ คิดเป็น ร้อยละ 9.1

นิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์จากการใช้บริการห้องสมุดอาชีพ คือ ได้ข่าวสารข้อมูลการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและ เอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาได้ข่าวสารข้อมูลลักษณะงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 46.1 และได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 46.1 และสุดท้ายได้ข่าวสารแหล่งงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานที่ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่คิดเป็นร้อยละ 41.7

นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์จากการใช้บริการสัปดาห์งานในด้าน และได้สมัครงานและรับการสัมภาษณ์จากฝ่ายนายจ้างในวันนัดพบแรงงาน ซึ่งจัดให้มีขึ้นภายใน บริเวณมหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาได้ทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ตำแหน่งงานว่าง และการรับสมัครงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานคิดเป็นร้อยละ 48.6

และสุดท้ายได้รับการร่วมประชุม/สัมมนา /ฝึกอบรมเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ
ในตลาดแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 36.5

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการใช้บริการและไม่ใช้บริการแนะแนวอาชีพ
ของมหาวิทยาลัย

นิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยให้เหตุผลว่า ไม่มีปัญหา
จำเป็นที่จะต้องใช้บริการแนะแนวอาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาไม่มีเวลาไปใช้
บริการแนะแนวอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 31.9 และสุดท้ายไม่อยากจะไปใช้บริการแนะแนวอาชีพ
เพราะบุคลากรแนะแนวมีจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.5

นิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยให้เหตุผลว่า ต้องการ
ทราบข้อมูลด้านการศึกษา และอาชีพมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาต้องการได้รับ
คำแนะนำด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ 58.6 และสุดท้ายต้องการทราบ
ความถนัด ความสามารถ และทักษะคิดเป็นร้อยละ 9.9

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) โดยเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง (6 ข้อ) และ
รองลงมาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก (4 ข้อ) นิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับมากคือข้อ 10
มหาวิทยาลัยมีการติดต่อประสานงานด้านข่าวสารข้อมูลอาชีพกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน
($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 3 มหาวิทยาลัยให้ความสนใจและ
สนับสนุนการจัดบริการแนะแนวอาชีพเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.71$) และสุดท้ายเห็นด้วยอยู่ในระดับ
ปานกลางคือ ข้อ 8 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการแนะแนวอาชีพเป็นรายบุคคลเพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษา
เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง ($\bar{X} = 2.51$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 4 สถาบัน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก (6 ข้อ) รองลงมาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง (3 ข้อ) และสุดท้ายเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด (1 ข้อ) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ข้อ 10 มหาวิทยาลัยมีการติดต่อประสานงานด้านข่าวสารข้อมูลอาชีพกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาเห็นด้วยอยู่ในระดับมากคือ ข้อ 1 มหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการจัดบริการแนะแนวอาชีพไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.33$) และข้อ 9 มหาวิทยาลัยได้จัดทำข่าวสารข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์โดยมีความถูกต้อง และมีปริมาณมากไว้สำหรับบริการแนะแนวอาชีพ ($\bar{X} = 4.33$) และสุดท้ายเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางคือ ข้อ 7 มหาวิทยาลัยจัดบุคลากรแนะแนวอาชีพไว้มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการของนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 2.83$)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอยู่ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) ข้อที่ 3 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ข้อที่ 4 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และข้อที่ 7 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$)

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 5 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) ข้อที่ 6 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) และข้อที่ 8 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$)

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) ข้อที่ 9 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และข้อที่ 10 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานภาคเอกชน

ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชนของบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัดทั้ง 35 บริษัท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานเอกชนคล้ายคลึงกัน โดยเกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาจากคุณวุฒิการศึกษา เพศ อายุ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ และอื่น ๆ เช่น สุขภาพแข็งแรง มีความรู้ความสามารถพิเศษ ไม่มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน สามารถเดินทางไปทำงานในต่างจังหวัดได้ เป็นต้น

สำหรับวิธีการคัดเลือก พิจารณาจากการสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียนเฉพาะ และอื่น ๆ เช่น พิจารณาจากใบสมัคร คุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ บุคลิกภาพ เป็นต้น

การวิเคราะห์การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

1. วัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยไว้เกี่ยวกับการเป็นศูนย์ป้อนข้อมูลด้านความต้องการและความผันแปรของตลาดแรงงานแก่นิสิตนักศึกษา บัณฑิต และมหาวิทยาลัย การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาทางการศึกษา การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา การให้บริการต่าง ๆ แก่นิสิตนักศึกษาที่จะออกไปประกอบอาชีพ การเป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ใช้ติดต่อจ้างงานนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต การให้นิสิตนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การจัดเตรียมบัณฑิตและนิสิตนักศึกษาให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน การเป็นแหล่งกลางสำหรับนิสิตนักศึกษา บัณฑิต และนายจ้างได้พบกันเพื่อรับสมัครงาน สอบสัมภาษณ์ สอบข้อเขียน การติดตามผลการทำงานและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของนิสิตนักศึกษา

2. ประเภทของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้กำหนดประเภทของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยไว้ 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่

- 2.1 บริการให้คำปรึกษาทางการศึกษาและอาชีพ
- 2.2 บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา
- 2.3 บริการห้องสมุดอาชีพ
- 2.4 บริการจัดหางาน

3. โครงสร้างการบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง สังกัดหน่วยจัดหางานและแนะแนวอาชีพ หรืองานแนะแนว หรืองานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยมีหัวหน้าแผนกบริการและสวัสดิการ หรือหัวหน้างานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงในสังกัดกองกิจการนิสิตนักศึกษาซึ่งมีหัวหน้ากองหรือผู้อำนวยการกองกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชา และอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

4. บุคลากร

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง มีบุคลากรเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้แก่ หัวหน้าแผนกบริการและสวัสดิการ หรือหัวหน้างานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เจ้าหน้าที่หน่วยจัดหางานและแนะแนวอาชีพ หรือหัวหน้าหมวดบริการ หรือนักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และเจ้าหน้าที่ธุรการ

5. อาคารสถานที่และอุปกรณ์

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้จัดอาคารสถานที่และอุปกรณ์ไว้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ห้องทำงานของบุคลากรพร้อมอุปกรณ์วัสดุสำนักงาน ห้องทำงานของนักแนะแนวพร้อมอุปกรณ์วัสดุสำนักงาน ห้องให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มพร้อมอุปกรณ์การแนะแนว ห้องทดลองเชิงจิตวิทยาพร้อมอุปกรณ์การทดลอง ห้องสมุดอาชีพพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการให้บริการและรับบริการ ห้องประชุมพร้อมอุปกรณ์การประชุม และห้องต้อนรับพร้อมบริเวณต้อนรับผู้มาขอรับบริการพร้อมอุปกรณ์การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ

6. ผลที่ได้รับจากการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้รับผลจากการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย โดยได้รับความร่วมมือและติดต่อประสานงานจากหน่วยงานภายนอกสถาบันในการให้ข่าวสารข้อมูล ด้านการศึกษาและอาชีพแก่นิสิตนักศึกษา บัณฑิต และจัดทำเป็นรายงานประจำปี ตลอดจนได้รับความสนับสนุนในการให้ทุนการศึกษา ทุนอุดหนุนการวิจัย ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย และได้รับควมไว้วางใจในการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตไปฝึกงานและประกอบอาชีพในหน่วยงาน

จากการวิเคราะห์การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า วัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ประเภทของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย โครงสร้างการบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย บุคลากร อาคารสถานที่และอุปกรณ์ และผลที่ได้รับจากการบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับทฤษฎีของดับบลิว ที แพควูด (W.T. Packwood 1977: 372-405) และครอบคลุมตามที่ทรวงมหาวิทยาลัย (2530: 4-144) กำหนดไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การจัดการบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้คือ

1. มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการแนะแนวอาชีพ ไว้มีลักษณะที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน โดยมุ่งเน้นความเป็นศูนย์กลาง เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการแรงงาน และความผันแปรของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการรับนิสิตนักศึกษา หลักสูตร และการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เน้นเกี่ยวกับการให้บริการต่าง ๆ แก่นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตที่จะออกไปประกอบอาชีพ และการเป็นแหล่งกลางของการจ้างงานนิสิตนักศึกษา และบัณฑิตไปประกอบอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ จากฝ่ายนายจ้าง นอกจากนี้ยังได้เน้นเกี่ยวกับการทำให้นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงานและการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานของบัณฑิตอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ดับบลิว ที แพควูด (W.T. Packwood 1977: 372-373) ได้กล่าวว่า การบริการแนะแนวอาชีพเป็นบริการที่ช่วยนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตทั้งด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ โดยการให้คำปรึกษา และข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา เรียนและการประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความสนใจ เพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเหมาะสมกับความต้องการของสายงานอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน และตรงกันกับที่ทบวงมหาวิทยาลัย (2530: 135) ได้กำหนดว่าการแนะแนวอาชีพช่วยให้นิสิตนักศึกษาและศิษย์เก่าได้ทราบข้อมูลด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านสังคม ที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการเพิ่มวุฒิภาวะทางอาชีพ และเพิ่มความเข้าใจตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจ ตลอดจนช่วยนิสิตนักศึกษาและศิษย์เก่าสำรวจหาแหล่งงาน และนำเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือกับสำนักงานของรัฐและเอกชนในการจ้างงานนิสิตนักศึกษาและศิษย์เก่าด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักการศึกษาอีกหลายท่านที่ได้กล่าวว่า ความหมายและวัตถุประสงค์ของการแนะแนวอาชีพ เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนในการเลือกการศึกษา ประกอบอาชีพ เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ และเกิดความก้าวหน้าในอาชีพ โดยมีความสามารถรู้จักตนเอง มีการวางแผนอนาคต มีการเลือกและตัดสินใจในงานอาชีพด้วยตนเอง

อย่างฉลาด และเป็นกาทำให้ข้อสันเทศประสพการณื และคําแนะนําที่เกี่ยวข้งกับการเลือกอาชีพหนึ่ง ๆ เพื่อเตรียมตัวบุคคลเข้าสู่อาชีพและเกิดความก้าวหน้าในอาชีพ (วีธี ทรัพย์มี 2523: 3, ฉําเพียร ช่างโฮติ และคณะ 2524: 167-168 และธนู แลวงศักดิ์ 2524: 53) ตลอดจนช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ถึงลัทธิปัญหา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และอุปนิสัยของตนเองว่า เหมาะสมกับการศึกษาและอาชีพใด ใ้รู้จักและเข้าใจโลกของงานอาชีพต่าง ๆ และองค์ประกอบของงาน เช่น ลักษณะของงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ เงินเดือนหรือรายได้ ความมั่นคงในงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน รวมทั้งช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสศึกษา ฝึกฝน ฝึกอบรม และสัมผัสกับงานเพื่อให้เกิดทักษะที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ (ลัทธิ ลัทธิ ทรัพย์มี 2527: 51, ไอลักษณ์ 1970: 10, อิงลิช 1970: 586 และลอนดอน 1973: 2)

2. มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้จัดบริการต่าง ๆ ไว้ 4 ประเภทใหญ่เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1 บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาและแนะแนวด้านการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพแก่นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม

2.2 บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อจัดหาแบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบ และตีความหมายจากแบบทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อนำผลมาหาทางช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะทางสังคม เพื่อเตรียมตัวเลือกสาขาวิชา เรียนและเข้าสู่ตลาดแรงงาน

2.3 บริการห้องสมุดอาชีพ เป็นบริการห้องสมุดประเภทห้องสมุดเฉพาะที่ให้บริการข่าวสารข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพในแง่มุมต่าง ๆ

2.4 บริการจัดหางาน เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตที่มีความประสงค์จะฝึกหาประสบการณ์ และรายได้พิเศษในการทำงานระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ และต้องการประกอบอาชีพ โดยจัดหาแหล่งงานจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานต่าง ๆ

สำหรับบริการทุนการศึกษาและบริการระเบียบนิสิตนักศึกษานั้น แม้ว่าบางสถาบันไม่ได้กำหนดไว้เป็นประเภทของบริการแนะแนวอาชีพ แต่ได้ดำเนินการบริการดังกล่าวครอบคลุมอยู่ในบริการจัดหางาน (ปิยวัฒน์ ภัทรนาวิก ฤกษ์ณา ธารากุล และพิสิทธิ์ แต้มบรรจง, สัมภาษณ์)

ซึ่งประเภทของบริการทั้งหมดดังกล่าว ลอดคล้อง กับที่ดับบลิว ที แพควู้ด (W.T. Packwood 1977: 377-413) และทบวงมหาวิทยาลัย (2530: 7-196) ได้กล่าวและกำหนดว่าบริการแนะแนวอาชีพประกอบด้วย บริการให้คำปรึกษาช่วยให้นักศึกษาและบัณฑิตเข้าใจตนเอง สามารถเลือกดำเนินชีวิตได้ตรงตามลักษณะและความต้องการของตนเอง ตลอดจนมีความรับผิดชอบ ต่อชีวิตการศึกษา และการประกอบอาชีพ บริการทดลองช่วยให้นักศึกษาและบัณฑิตได้ทราบถึง ความสนใจ ความเข้าใจ ความถนัด ความสามารถ ความต้องการ และค่านิยมของตนเอง บริการห้องสมุดอาชีพเป็นบริการเพื่อรวบรวม ประเมิน และแจกจ่ายข้อมูลด้านการศึกษา และอาชีพที่ถูกต้องทันสมัย เพื่อให้ผู้ขอรับบริการได้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ เลือกสาขา วิชา เรียนหรือ ศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการวางแผนชีวิต และบริการจัดหางานเป็นบริการเพื่อช่วย ประสานความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา กับสังคมภายนอก ในการสำรวจ ขอบข่ายอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจและบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา และช่วยให้ได้ฝึก ประสบการณ์ในการทำงานขณะที่กำลังศึกษาอยู่ และเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานหลังจาก สำเร็จการศึกษาแล้ว สำหรับบริการทุนการศึกษา เป็นบริการช่วยเหลือด้านการเงินแก่นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และบริการระเบียบนิสิตนักศึกษา เป็นบริการเพื่อติดตามและ ประเมินผลการศึกษา และความประพฤติของนิสิตนักศึกษาทุกภาคการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาการให้บริการต่าง ๆ เช่น บริการทุนการศึกษา บริการหอพัก เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักการศึกษาอีกหลายท่านที่ได้กล่าวว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ บริการ ทดสอบ บริการห้องสมุดอาชีพ และบริการจัดหางาน (คมเพชร ฉัตรคู่ภกุล 2522: 31-37, นวลศิริ เปาโรหิตย์ อ่างถึงใน ทบวงมหาวิทยาลัย 2527: 31-33, ลู่โย มีอินทร์เกิด 2528: 18-20, พล แสงสว่าง 2529: 30 และลีนาเววี ขจรศิลป์ 2530: 134-138)

3. ประเภทของบริการแนะแนวอาชีพดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการ จัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ซึ่งประเภทของบริการแนะแนวอาชีพของแต่ละสถาบัน ต่าง ก็เป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบของแผนกบริการและสวัสดิการ งานแนะแนว หรืองานแนะแนวการศึกษา และอาชีพด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งมีหัวหน้าแผนกบริการและสวัสดิการ หัวหน้างานแนะแนว หรือหัวหน้า งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง โดยแผนกหรืองานดังกล่าวต่างก็สังกัด อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกองกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากอง กิจการนิสิตนักศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชา และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่าย

กิจการนิสิตนักศึกษา. นอกจากนี้ภายในโครงสร้างการให้บริการแนะแนวอาชีพในส่วนของ กอง
 กิจการนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบัน ยังได้กำหนดให้มี "งานธุรการ" เพื่อปฏิบัติงานด้าน
 ธุรการของแผนกบริการและสวัสดิการ งานแนะแนว หรืองานแนะแนวการศึกษาและอาชีพด้วย
 เช่น งานเอกสาร งานรับ-ส่งหนังสือ งานพิมพ์ตีตภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่ง
 เป็นโครงสร้างการให้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ที่สอดคล้องและครอบคลุมกับที่
 ดับบลิว.ที แพควูด (W.T. Packwood 1977: 376-386) ทบวงมหาวิทยาลัย (2530 :
 126-144) ได้กล่าวและกำหนดไว้ว่า งานแนะแนวเป็นงานหนึ่งของงานบริการและสวัสดิการ
 นิสิตนักศึกษา ซึ่งสังกัดกองกิจการนิสิตนักศึกษา งานแนะแนวอาชีพก็เป็นงานหนึ่งของงานแนะแนว
 ดังนั้นงานบริการแนะแนวอาชีพ จึงเป็นงานหนึ่งของงานบริการและสวัสดิการและสังกัดกอง
 กิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชา
 ด้วย โดยงานบริการแนะแนวอาชีพได้มีหัวหน้างานแนะแนว หรือหัวหน้างานบริการและสวัสดิการ
 นิสิตนักศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง สังกัดในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้า
 กองกิจการนิสิตนักศึกษา และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

4. การดำเนินงานและความรับผิดชอบงานบริการแนะแนวอาชีพตามโครงสร้างที่ได้
 กำหนดไว้ นั้น จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดต้องขึ้นอยู่กับบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญ ดังนั้น
 มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง จึงได้จัดบุคลากรเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินงานบริการแนะแนว
 อาชีพไว้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่

4.1 หัวหน้าแผนกบริการและสวัสดิการ หรือหัวหน้างานแนะแนว หรือหัวหน้างาน
 แนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าสาขาวิชา เอก
 จิตวิทยา การศึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนว ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชางานบริการแนะแนวอาชีพ
 โดยตรง จำนวน 1 คน

4.2 เจ้าหน้าที่ที่หน่วยจัดหางานและแนะแนวอาชีพ หรือหัวหน้าหมวดบริการ หรือ
 นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าสาขาวิชา เอก
 จิตวิทยา การศึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนวและสาขาวิชาเอกทั่วไป เช่น ภาษาไทย ภาษา
 อังกฤษ สังคมศาสตร์ สังคมศึกษา อุดมศึกษา เป็นต้น และระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 สาขาวิชา เอกจิตวิทยา การศึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนวและสาขาวิชาเอกทั่วไป เช่น ภาษาไทย
 ภาษา อังกฤษ สังคมศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น ทำหน้าที่เป็นนักแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา

ด้านการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนรับผิดชอบงานส่ง กัดบริการ 4 ประเภทใหญ่ จำนวน 2-3 คน

4.3 เจ้าหน้าที่ธุรการหรือเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เป็นผู้สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) เป็นต้น ทำหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินงานธุรการ ได้แก่ งานเอกสาร งานรับ-ส่งหนังสือ งานพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 1 คน

บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนว หรือการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพ ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาลำชา วิชา เอกฉิตวิทยา การศึกษาหรือจิตวิทยา การแนะแนว จะได้รับการสนับสนุนให้ได้รับความรู้ดังกล่าวเพิ่มเติมโดยการเข้ารับการอบรม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และลาศึกษาต่อเต็มเวลาและบางเวลาได้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เช่น คณะครูคำล่ตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาคำล่ตรี มหาวิทยาลัยเกษตรคำล่ตรี คณะศิลปคำล่ตรี มหาวิทยาลัยธรรมคำล่ตรี คณะศึกษาคำล่ตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ. รมน.) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (ว.ป.อ.) ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น (เป็ยวัฒน์ ภัทรนาวิกตรุณี เรียรฐิติรัช กฤษณา ธรรากุล และพิสิทธิ์ แต้มบรรจง, สัมภาษณ์) ซึ่งทั้งตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของบุคลากร ตลอดจนการสนับสนุนบุคลากรได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเพิ่มขึ้นดังกล่าว มีความสอดคล้องกับที่ดับบลิว ที แพควูด (W.T. Packwood 1977: 404-405) นักการศึกษา เช่น (พรขุสิ อาช่วอำรุง 2523: 59-63, ลู่โย มีอินทร์เกิด 2528: 24-26 และสำเนาวี ขจรศิลป์ 2530: 126-129) และทบวงมหาวิทยาลัย (2530: 139) ได้กล่าวและกำหนดว่า งานบริการแนะแนวอาชีพจะประสบความสำเร็จเพียงใด ขึ้นอยู่กับบุคลากรเพราะเป็นปัจจัยสำคัยที่สุด ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้างานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาและดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานของบุคลากรแนะแนว นักแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือให้การแนะแนว และให้บริการต่าง ๆ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัว เจ้าหน้าที่ธุรการที่สำเร็จการศึกษาระดับปวส. ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ เช่น งานสำรับรรณ งานพิมพ์ดีด เป็นต้น

โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนวที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าว ควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ และลาไปศึกษาต่อโดยได้รับเงินเดือนเต็ม และเก็บตำแหน่งงานไว้ให้หรือหาทุนการศึกษาให้ เป็นต้น เนื่องจากการดำเนินงานสวัสดิการแนะแนวอาชีพ ต้องอาศัยและได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ คณะจารย์ นิสิตนักศึกษา ผู้ปกครอง นักแนะแนว และนายจ้าง ซึ่งต่างต้องให้ความรับผิดชอบและความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน ไม่ใช่เพียงบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือบุคคลคณะหนึ่งคณะใดเท่านั้น (เวรันราช 1977: 161)

5. สำหรับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการรับบริการแก่ผู้ให้บริการและผู้ขอรับบริการ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้จัดสถานที่สำหรับบริการแนะแนวอาชีพแก่ผู้ขอรับบริการ นิสิตนักศึกษา และบัณฑิต ไว้ภายในบริเวณกองกิจการนิสิตนักศึกษา หรือภายในบริเวณอาคารสถานที่ของหน่วยงานอื่นภายในมหาวิทยาลัย โดยไม่ว่าได้จัดสถานที่สำหรับบริการไว้ที่ใดก็ตาม มหาวิทยาลัยก็ได้จัดแหล่งสถานที่ดังกล่าวออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ห้องทำงานของบุคลากร พร้อมอุปกรณ์ ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร เครื่องพิมพ์ดีด โทรศัพท์ และวัสดุสำนักงาน

5.2 ห้องให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลและแบบหมู่ พร้อมอุปกรณ์ ได้แก่ โต๊ะเดี่ยว โต๊ะยาว เก้าอี้ เครื่องบันทึกเสียง ตู้เก็บเอกสาร โทรศัพท์ และวัสดุสำนักงาน

5.3 ห้องทดสอบเชิงจิตวิทยา พร้อมอุปกรณ์ ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ แบบทดสอบ และแบบสำรวจต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบวัดความถนัด แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบสำรวจความสนใจ แบบสำรวจค่านิยม แบบสำรวจบุคลิกภาพ เป็นต้น

5.4 ห้องสมุดอาชีพ พร้อมอุปกรณ์ ได้แก่ โต๊ะเดี่ยว โต๊ะยาว เก้าอี้ หนังสือ ตำรา วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ แฟ้มเอกสารสิ่งตีพิมพ์ และสื่อที่ค้ำอุปกรณ์ด้านการศึกษาและอาชีพ เช่น เทปเสียง วีดีโอ สไลด์ เป็นต้น

5.5 ห้องประชุม พร้อมอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร โทรศัพท์ และสื่อที่ค้ำอุปกรณ์ เช่น เทปเสียง วีดีโอ สไลด์ เป็นต้น

5.6 ห้องหรือบริเวณต้อนรับผู้มาขอรับบริการ พร้อมอุปกรณ์ ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร โทรศัพท และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร เอกสาร แผ่นพับ เป็นต้น

6. ด้านงบประมาณการจั้ตบริการแนะแนวอาชีพ มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งต้องประลัษปัญหา เกี่ยวกับการได้รับจั้ตสรรงงบประมาณจากทบวงมหาวิทยาลัย เพียงจำนวนน้อยเพียงประมาณปีละ 20,000-30,000 บาท (ปีวัฒน์ ภัทรนาวิก ตรุณี เรียรลัทธิร์ย กฤษณา ธารากุล และ ทิลลธิร์ แต้มบรรจง, สัมภาษณ์) ซึ่งการจะจั้ตบริการดังกล่าวให้มีประลัษธิรภาพนั้น การดำเนิงานควรได้รับงบประมาณปีละไม่น้อยกว่า 100,000 ดอลลาร์ ซึ่งอาจได้มาจากหลายแหล่ง เช่น งบประมาณแผ่นดิน จากเงินรายได้ของสถาบัน จากการบริจาค และจากการเก็บค่าธรรมเนียมนิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้น งบประมาณแผ่นดินเป็นแหล่งงบประมาณที่สำคัญในการใช้เป็นค่าจ้างบุคลากรประจำ ค่าวัสดุครุภัณฑ์ ค่าใช้ลัอย และค่าวัสดุสำนักงาน (ตั้บบลิว ที แพควัฒ 1977: 383 พรุขุสิ อาช่วอ่ารุง 2523: 59-63 และสำเนาวั ขจรคิลป์ 2530: 126-129)

นอกจากนี้งานบริการแนะแนวอาชีพยังประลัษปัญหา เกี่ยวกับจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนิงานจั้ตบริการและให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา โดยตั้ละสถาบันได้มีหัวหน้างานจำนวน 1 คน นักแนะแนว จำนวน 2-3 คน และเจ้าหน้าที่รุ้การ จำนวน 1 คน (ปีวัฒน์ ภัทรนาวิก, กฤษณา ธารากุล และทิลลธิร์ แต้มบรรจง, สัมภาษณ์) ซึ่งสำเนาวั ขจรคิลป์ (2530: 126-129) ได้กล่าวว่ บุคลากรของบริการแนะแนวอาชีพอาจแบ่งออกได้ 3 ระดับ คือ ระดับหัวหน้างานควรเป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาโทสาขาวิชาแนะแนว จำนวน 1 คน ระดับนักแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว จำนวน 2 คน และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว จำนวน 3 คน และระดับเจ้าหน้าที่รุ้การ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปวส. จำนวน 3 คน

7. มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งได้พยายามดำเนิงานจั้ตบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ให้ลัอดคลัอง และครอบคลุมมาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งที่ขาดแคลนงบประมาณและบุคลากร และบริการดังกล่าวก็ลั่งผลดีแก่นิสิตนักศึกษา บัฒชิต และมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกสถาบันทั้งภาคเอกชน รัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ ที่ได้ให้ความไว้วางใจคัดเลือกและจ้างงานนิสิตนักศึกษาและบัฒชิตไปปฏิบัติงาน ท่างานพิเศษ และ

ประกอบอาชีพในหน่วยงานนั้น ๆ และได้รับความสนับสนุนด้านเงินทุนการศึกษาทุนอุดหนุนการวิจัย ทุนอุดหนุนโครงการต่าง ๆ เป็นต้น ตลอดจนได้รับการประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานดังกล่าว และสถาบันอื่นกับฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยในด้านการให้ข่าวสารข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพเพื่อประกาศให้นักศึกษาและบัณฑิตทราบ อีกทั้งมหาวิทยาลัยได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการรับนิสิตนักศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพในการผลิตนิสิตนักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานอีกด้วย จากความผูกพันระหว่างสถาบันการศึกษา กับหน่วยงานต่าง ๆ นี้ นอกจากจะทำให้นิสิตนักศึกษาที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา สามารถหางานทำได้และได้รับความไว้วางใจในการติดต่อจ้างงานนิสิตนักศึกษา และบัณฑิตไปทำงานพิเศษ และประกอบอาชีพในหน่วยงานนั้น ๆ แล้ว ยังทำให้ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานของอาชีพต่าง ๆ แนวโน้มความต้องการแรงงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เงินเดือน ล่วงดีการ และที่สำคัญคือ เกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งพิจารณาขึ้นต้นจากผู้สมัครงาน ดังต่อไปนี้คือ

(1) คุณวุฒิการศึกษา ผู้สมัครงานต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชา เอกที่ตรงหรือใกล้เคียง กับความต้องการในหน้าที่การงานของตำแหน่งที่สมัคร และต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้สมัครงานมีความรู้และความเข้าใจในสาขาวิชาการทั่วไปด้วย (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530: 3) ได้เสนอว่า หน่วยงานภาคเอกชนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ในการรับบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้าไปช่วยงานเพื่อปรับปรุงผลผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับที่สำเนาวิชกรศิลป์ (อ้างถึงในบทวทมหาวิทาลัย 2530: 154) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติสำคัญอีกประการหนึ่งที่ตำแหน่งงานส่วนมากในตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาคเอกชนต้องการก็คือ ผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา นายจ้างเป็นจำนวนมากได้ระบุคะแนนเฉลี่ยสะสมไว้เป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของตำแหน่ง นิสิตนักศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผลการเรียนที่ดีจึงจะสามารถหางานทำได้

(2) เพศ ผู้สมัครงานเพศชายจะได้รับ การพิจารณาคัดเลือกเข้าทำงานมากกว่า เพศหญิง เพราะเพศชายมีความขยันขันแข็งในการออกหางานทำ ให้ความสำคัญต่อการสมัครงาน. มีปฏิภาณไหวพริบดี มีความคล่องตัวในการทำงาน และไม่ท้อแท้หมดกำลังใจในการทำงาน (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับที่ ล้ายฉวี จันทร์วิภาสวงศ์ กรรมการผู้จัดการบริษัท อี ซี ไอ จำกัด และอดีตผู้จัดการฝ่ายบุคคลบริษัทปูนซีเมนต์ไทย ได้กล่าวว่า ผู้สมัครงานที่เป็นเพศชาย มีการออกหางานทำสูง ให้ความสำคัญต่อการสมัครงาน มีความมั่นใจในการทำงานและสู้งาน

(3) อายุ ผู้สมัครงานที่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำงาน เพราะเป็นวัยของ คนรุ่นใหม่ที่มีความคิดก้าวหน้า ความคิดสร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับที่ เกษมสันต์ จิณฉวาโล ได้วิเคราะห์ความต้องการกำลังคนในภาคเอกชน พบว่า ในการเปิดรับสมัครงานนั้น อายุของผู้สมัครงานที่หน่วยงานต้องการอยู่ระหว่าง 21-30 ปี เพราะมีความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อหาประสบการณ์และรายได้

(4) ประสบการณ์ ผู้สมัครงานที่มีประสบการณ์เคยผ่านการร่วมทำกิจกรรมพิเศษของมหาวิทยาลัย หรือเคยผ่านการฝึกงานในหน่วยงานต่าง ๆ ขณะที่ศึกษาอยู่มาก่อน จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เพราะถือว่าประสบการณ์ดังกล่าวมี ส่วนช่วยให้ผู้สมัครงานมีความรู้ ความสามารถ มีความกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ รู้จักการเข้าสังคม และมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530: 14) ได้ชี้แจงว่า สำหรับความต้องการของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตระดับอุดมศึกษานั้น พบว่า วุฒิการศึกษาของผู้สมัครงานอย่าง เดียวไม่เพียงพอในการได้งาน เพราะนายจ้างมีความต้องการคุณภาพของแรงงาน ด้วย จึงต้องติดตามมาด้วยเงื่อนไขอื่น ๆ อีก ได้แก่ มีประสบการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกดี มีความรู้ความสามารถพิเศษ และการพัฒนาจะเป็นทหารของผู้สมัครงานเพศชาย

(5) ความรู้และความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นการรับรองว่าผู้สมัครงานมีความกระตือรือร้น และความสนใจที่จะรับรู้และเรียนรู้วิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ ได้แก่ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การทำงานระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับที่ศิริระ หงส์ลดาธรมย์

(2530: 9) และสมพงษ์ ลุยศิริ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนา การจัดการและพัฒนา การฝึกอบรม ทรัพยากรมนุษย์ ได้กล่าวว่า การที่หน่วยงานภาคเอกชนจะรับสมัครที่จบใหม่เข้าทำงานนั้น นอกจากจะพิจารณาประการแรกว่า คนคนนั้นมีพฤติกรรมเหมาะสมจะเป็นลูกจ้างของเขาหรือไม่ ประการที่สองคนคนนั้นเหมาะสมกับงานนั้นหรือไม่แล้ว หน่วยงานภาคเอกชนจะดูว่าคนคนนั้นมีความรู้ความสามารถพิเศษอะไร ดังนั้นเพื่อการพัฒนา และเสริมสร้างคุณภาพบัณฑิตให้สนองความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงาน จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างบัณฑิตให้มีความสามารถพิเศษและความรู้เฉพาะ ได้แก่ มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ มีความสามารถด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

นอกจากเกณฑ์การคัดเลือกดังกล่าวแล้ว หน่วยงานภาคเอกชนยังได้กำหนดวิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาไปประกอบอาชีพไว้ด้วย ดังต่อไปนี้คือ

- (1) การสอบข้อเขียน เพื่อพิจารณาความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับสาขาวิชาการทั่วไปของผู้สมัครงาน
- (2) การสอบสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ และทัศนคติของผู้สมัครงาน ที่มีต่อหน้าที่การงานของตำแหน่งและสถานประกอบการที่สมัคร ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง และตลาดแรงงาน
- (3) การสอบข้อเขียนวิชาเฉพาะ เพื่อพิจารณาความรู้ ความเข้าใจ ความถนัด และความสามารถเฉพาะด้านในหน้าที่การงานของตำแหน่งที่สมัคร (ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน, สัมภาษณ์)

วิธีการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาของหน่วยงานภาคเอกชนดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับที่ สίαเนาวิ ขจรศิลป์ (อ้างถึงใน ทบวงมหาวิทยาลัย 2527: 60-61) ได้ศึกษาพบว่า ฝ่ายบุคคลของหน่วยงานภาคเอกชนขนาดใหญ่และขนาดกลางได้ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถ และมีคุณสมบัติตามความต้องการของหน่วยงานนั้น ๆ เข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ ในฐานะผู้ดำเนินงานจัดบริการดังกล่าว ได้เห็นด้วยมากที่สุดเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้มีการติดต่อประสานงานด้านข่าวสารข้อมูลอาชีพกับหน่วยงาน

ภายนอกสถาบัน เช่น กรมแรงงาน หน่วยงานภาคเอกชน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.50$) นอกจากนี้ยังเห็นด้วยอย่างมากเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยยังได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของการจัดบริการแนะแนวอาชีพไว้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.33$) และได้จัดข่าวสารข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ โดยมีความถูกต้องและมีปริมาณมากไว้บริการ ($\bar{X} = 4.33$) แต่เห็นด้วยปานกลางเกี่ยวกับการบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้จัดบุคลากรแนะแนวอาชีพไว้มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 2.83$) ในขณะที่นิสิตนักศึกษาในฐานะผู้ขอรับบริการหรือใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้เห็นด้วยอย่างมากเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้มีการติดต่อประสานงานด้านข่าวสารข้อมูลอาชีพกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน เช่น กรมแรงงาน หน่วยงานภาคเอกชน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.78$) และมหาวิทยาลัยให้ความสนใจและสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวอาชีพเป็นอย่างดี (3.71) แต่เห็นด้วยปานกลางเกี่ยวกับการบริการแนะแนวอาชีพ ได้จัดทำมีการแนะแนวอาชีพเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง ($\bar{X} = 2.51$) โดยจะเห็นว่าทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ได้มีการติดต่อประสานงานด้านข่าวสารข้อมูลอาชีพกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน เช่น กรมแรงงาน หน่วยงานภาคเอกชน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับที่แนนซี ซี แคทเทิล และเชอร์เลย์ ไว ชาร์ป (Nancy G. Cattle and Shirley I. Sharp 1970: 25-233) ได้กล่าวว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพเป็นบริการที่มีการติดต่อโดยตรงระหว่างสถาบันการศึกษา กับฝ่ายนายจ้าง ทั้งภาคเอกชน รัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งฝ่ายนายจ้าง โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลจะทำการติดต่อประสานงานด้านอาชีพ และให้รายละเอียดข่าวสารด้านอาชีพผ่านทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการแนะแนวอาชีพของสถาบันการศึกษานั้น เพื่อประกาศให้นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตทราบ

9. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐกับนิสิตนักศึกษาจะเห็นว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอย่างมาก และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยปานกลาง เกี่ยวกับการจัดตั้งสถานที่บริการแนะแนวอาชีพไว้ในบริเวณที่สะดวก และง่ายต่อการเดินทางไปติดต่อใช้บริการ ($\bar{X} = 3.83$ และ $\bar{X} = 3.24$) และการจัดบุคลากรแนะแนวอาชีพมีความรู้ และความสามารถด้านแนะแนวเป็นอย่างดีไว้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.50$ และ $\bar{X} = 3.25$) นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเห็นด้วยอย่างมาก และนิสิตนักศึกษาเห็นด้วยปานกลาง เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายการให้บริการแนะแนวอาชีพไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.33$ และ $\bar{X} = 3.25$) ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐในฐานะบุคคลหรือกลุ่มผู้ดำเนินงานบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย จึงมีความพอใจและเห็นด้วยกับการให้บริการแนะแนวอาชีพ โดยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่แล้ว ส่วนนิสิตนักศึกษาในฐานะผู้ขอรับบริการ หรือผู้ใช้บริการแนะแนวอาชีพมีความคิดเห็นว่าการให้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ยังสนองความต้องการในการใช้บริการแนะแนวอาชีพของพวกเขาไม่เต็มที่ แต่ส่วนใหญ่แล้วทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยเห็นด้วยอย่างมากเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยให้ความสนใจ และสนับสนุนการให้บริการแนะแนวอาชีพเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.08$ และ $\bar{X} = 3.71$) และมีการประชาสัมพันธ์ให้นิสิตนักศึกษาทุกคนได้ทราบถึงการให้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.17$ และ $\bar{X} = 3.64$) ซึ่งสอดคล้องกับที่สำเนาวิ ขจรศิลป์ (อ้างถึงในบทวมหาวิทยาลัย 2530: 21-24) ได้เสนอว่า หลักสำคัญในการให้บริการแนะแนวอาชีพในสถาบันการศึกษาทุกระดับ คือ ต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนในการดำเนินงานจากบุคคลทุกฝ่ายของสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถาบันระดับสูง ซึ่งต้องให้ความสนใจสนับสนุนอย่างเต็มที่ และให้มีการประชาสัมพันธ์งานบริการแนะแนวอาชีพของสถาบันให้ทุกฝ่ายภายในสถาบัน และหน่วยงานภายนอกสถาบันได้ทราบด้วย

10. นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยว่า นิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่นิยามนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 56.9) และชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 43.1) โดยได้ทราบว่ามหาวิทยาลัยมีการให้บริการแนะแนวอาชีพจากการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เช่น โปสเตอร์ เอกสาร แผ่นพับ มากที่สุด (ร้อยละ 69.1) และรองลงมาคือทราบจากรุ่นพี่และเพื่อนแนะนำ (ร้อยละ 34.7) ซึ่งสอดคล้องกับที่ คินส์นีย์ ฟองดาวิรัตน์ (2530) ได้วิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์การบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ให้แก่นิสิตนักศึกษาปี 4 และบัณฑิตโดยตรง เพราะนิสิตนักศึกษาปี 4 เป็นผู้ใกล้จะสำเร็จการศึกษา จึงสนใจศึกษาหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวในการทำงาน และสอดคล้องกับที่ เอช เอช ลอนดอน (H.H. London 1973:2) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาจัดเป็นวัยรุ่นตอนปลาย (Later Teens) ที่มีความต้องการพบปะผู้คนจำนวนมาก ไว้เพื่อการสังสรรค์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนั้นการได้รับ

ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมาจากบุคคลเหล่านั้น ถึงแม้ว่านิสิตนักศึกษาทราบว่ามีมหาวิทยาลัยมีการจัดบริการแนะแนวอาชีพ แต่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการดังกล่าว (ร้อยละ 53.4) โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีปัญหาจำเป็นที่จะต้องใช้บริการแนะแนวอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 40.9) และรองลงมา คือ ไม่มีเวลาไปใช้บริการแนะแนวอาชีพ (ร้อยละ 31.9) ซึ่งสอดคล้องกับที่แนนซี ซี แคทเทิล และเชอร์เลย์ ไอ ชาร์ป (Nancy G. Cattle and Shirley I. Sharp 1970: 25-233) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกอาย และไม่กล้าไปขอรับบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการด้านแนะแนวซึ่งพวกเขาารู้สึกว่าเป็นบริการที่สัดไ้ช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาด้านส่วนตัว ด้านสังคม และมีรายได้น้อย แต่นิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช้บริการส่วนใหญ่ดังกล่าวมีรายได้เดือนละ 1,501-2,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 55.3) และรองลงมามีรายได้เดือนละ 1,001-1,500 บาท (ร้อยละ 29.8)

11. นิสิตนักศึกษาที่เคยใช้บริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 46.6) ได้ให้เหตุผลว่า ต้องการทราบข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 62.2) และรองลงมาต้องการได้รับคำแนะนำด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 58.6) ตลอดจนมีความคิดเห็นว่าการบริการแนะแนวอาชีพมีส่วนช่วยในการบริการข่าวสารด้านการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 68.0) และรองลงมา คือ มีส่วนช่วยให้ทราบถึงความต้องการนิสิตนักศึกษา หลังจากสำเร็จการศึกษาและบัณฑิตทั้งปริมาณและคุณภาพของตลาดแรงงาน (ร้อยละ 53.2) ซึ่งสอดคล้องกับที่ คิริยุพา ถนอมในเมือง (2520) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการบริการแนะแนวอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ เกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบัน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ และสารวิ ภาณุรัตน์ (2524) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพต่าง ๆ และตลาดแรงงาน จากบริการแนะแนวอาชีพ สำหรับประเภทของบริการแนะแนวอาชีพที่นิสิตนักศึกษาใช้กันมาก ได้แก่ บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (ร้อยละ 68.0) เพราะมีส่วนช่วยให้สามารถวางแผนการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและเอกได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ร้อยละ 53.6) และรองลงมา คือ ได้รับการฝึกอบรม/สัมมนา เพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการเข้าสู่ตลาดแรงงาน (ร้อยละ 41.1) โดยใช้บริการเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศ (ร้อยละ 54.3) และรองลงมา คือ การจัดประชุม/สัมมนา/อภิปรายเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน (ร้อยละ 47.0) ซึ่งสอดคล้องกับที่ ดี แอล บราทเชอร์ (D.L. Bratcher 1977) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการ

บริการแนะแนวในด้านการศึกษาต่อ ด้านอาชีพ และแหล่งประกอบอาชีพในระดับสูง และ ดี ดี โรชานัง (D.D. Roshang 1980) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่าง เห็นความสำคัญอยู่ในระดับสูง เกี่ยวกับความต้องการบริการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาทักษะในการเรียนและการทำงาน และเอ็ม เอ วิทเทอเนอร์ (M.A. Wittenauer 1980) ได้ วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความต้องการบริการให้คำปรึกษาในการเลือกสาขาวิชาเรียน และคณะวิชาให้เหมาะสมกับตัวนิสิตนักศึกษา ตลอดจนการเลือกเรียนสาขาวิชาในระดับสูงกว่า ปริญญาตรี เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพที่ดีอีกด้วย บริการที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการกันมากอีก บริการหนึ่ง ได้แก่ บริการห้องสมุดอาชีพ (ร้อยละ 51.8) เพราะมีส่วนช่วยให้ทราบข่าวสาร ข้อมูลการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ร้อยละ 47.0) และ รองลงมาคือ ได้ทราบข่าวสารข้อมูลลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน เช่น รายได้ สภาพการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน เช่น รายชื่อแหล่งงาน วิธีการเขียนใบสมัครงาน วิธีการสอบ ข้อเขียน วิธีการสอบสัมภาษณ์ เป็นต้น (ร้อยละ 46.1) โดยได้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลการศึกษา และทุนการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศ (ร้อยละ 67.0) และรองลงมา คือ ข้อมูลความต้องการแรงงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน (ร้อยละ 40.0) ซึ่งสอดคล้อง กับที่ ฌ็อง-ฌัก มูนิคดา (2528) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการบริการแนะแนวอาชีพ เกี่ยวกับข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพ เพราะนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการเลือกสาขาวิชาเรียนให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านอาชีพของตน รวมทั้งไม่เข้าใจลักษณะ งานอาชีพที่ต้องทำหลังจากสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เลือกเรียน ไม่รู้จักเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ไม่เข้าใจลักษณะงาน ความก้าวหน้าของงาน และไม่เข้าใจหลักสูตรสาขาวิชาที่จะเรียน บริการ ที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการกันมากบริการสุดท้าย ได้แก่ บริการจัดหางาน (ร้อยละ 81.5) เพราะ มีส่วนช่วยให้ได้สมัครงาน และรับการสัมภาษณ์จากฝ่ายนายจ้างในวันนัดพบแรงงาน ซึ่งจัดให้มีขึ้น ภายในบริเวณมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 59.1) และรองลงมา คือ ช่วยให้ทราบข่าวสารการ ประกาศรับสมัครตำแหน่งงานว่าง และการรับสมัครงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน (ร้อยละ 48.6) โดยใช้บริการเกี่ยวกับการจัดให้ฝ่ายนายจ้างมาทำการรับสมัครงาน และสัมภาษณ์นิสิต นักศึกษาและบัณฑิตภายในบริเวณมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 51.9) และรองลงมา คือ ข่าวสาร เกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและการรับสมัครงานของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน (ร้อยละ 50.3)

ซึ่งสอดคล้องกับที่ คัมสันนีย์ ฟองดา วิรัตน์ (2530) ได้วิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีการรับรู้ การใช้ และความพอใจต่อบริการจัดหางานในเรื่องที่เกี่ยวกับบริการจัดหางาน เป็นสื่อกลางในการติดต่อ งานระหว่างบัณฑิตกับฝ่ายนายจ้าง และให้บริการข่าวสารข้อมูลด้านตลาดแรงงาน และสอดคล้อง กับที่ทบทวนมหาวิทยาลัย (2530: 7-121) ได้กำหนดว่า บริการจัดหางานเป็นบริการที่ช่วยให้ นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งบริการจัดหางานประกอบด้วยบริการต่าง ๆ คือ บริการข้อมูลด้านอาชีพ บริการจัดหางานพิเศษให้แก่บัณฑิตศึกษา และบริการจัดหางาน ประจำให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนประเภทของบริการแนะแนวอาชีพที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการกัน น้อย ได้แก่ บริการทดสอบเชิงจิตวิทยา (ร้อยละ 9.9) ซึ่งนิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการได้ให้ เหตุผลว่า มีส่วนช่วยให้ทราบถึงวิธีการพัฒนาความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของตนเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการศึกษาและอาชีพที่ตนเองสนใจ (ร้อยละ 86.4) และรอง ลงมา คือ ได้ทราบถึงความถนัดและความสามารถด้านอาชีพของตนเอง (ร้อยละ 59.1) โดย ใช้บริการเกี่ยวกับแบบสอบถามความถนัดและความสามารถ (ร้อยละ 100.0) และรองลงมา คือ แบบสอบถาม (ร้อยละ 31.8) ซึ่งสอดคล้องกับที่ เอ็ม เอ็ม คัลป์ (M.M. Culp 1981) ได้วิจัยพบว่า บริการที่เป็นประโยชน์กับนิสิตนักศึกษา คือ การทดสอบซึ่งเป็นบริการที่ช่วยให้ นิสิตนักศึกษาได้ทราบถึงความสนใจ ความเข้าใจ ความถนัด ความสามารถ ความต้องการ และค่านิยมของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ได้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามทฤษฎีของดับบลิว ที แพควูด (W.T. Packwood 1977) และครอบคลุมมาตรฐานที่ทบทวนมหาวิทยาลัย (2530) ได้กำหนดไว้ และผู้ บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตนักศึกษา ต่างเห็นความสำคัญในการจัดแผนการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน และการพัฒนาความ ถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งด้านการ ศึกษาขณะที่ยังศึกษาอยู่ และการประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ ตลาดแรงงานภาคเอกชนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการรับคนเข้าทำงานได้ มากกว่าหน่วยงานภาครัฐบาล กำลังเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย จากภาคเกษตร

ไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ดังนั้น เพื่อให้การจั้ตบริการ เน้แนวอาชีพของมหา วิทยาลัย ได้ล้่ง เสริมผลิตน้กศึกษา และบ้ณฑิต ให้มีคุณล้สมบัติล้ดตล้ล้ง ก้บการ เปล้ยนเปล้งของตลาดแรงงาน ในอนาคต ผู้วิจัยล้งขอเล้เสนอเน้แนวท้างในการพัฒนา การจั้ตบริการ เน้แนวอาชีพของมหา วิทยาลัย ให้เป็นการบริการที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์แก่มลิตน้กศึกษาและบ้ณฑิต ในอันที่ล้จะช่วยให้ทราบ ข้อมูลของอาชีพท้าง ๆ ในตลาดแรงงานภาคเอกชน และช่วยให้ล้สามารถล้ดล้ใจด้วยตนเอง ในการ เล้กอประกอบอาชีพในท้างที่เหม้ล้กับความรู้ ความล้สามารถและบุคลล้ภาพของตนเอง เพื่อการ เทรียมตัวและการปรับตัวเข้ากับงานอาชีพที่ตนเอง เล้กอได้ ดังต้อไปน้คือ

1. ผู้บริหารมหา วิทยาลัยระดับสูง ควรให้การล้สนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลล้กร และ อาคารล้สถานที่อย่าง เต็มที่ดังต้อไปน้คือ

1.1 ควรล้ดล้ร เงินงบประมาณแผ่นดินเพ้เพิ่มขึ้นจากที่เคยล้ดล้ร เพียงปีละ

20,000-30,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้ล้จ่ายในการบริหารงาน การท้างน้บารุง การบริการ การใช้ล้จ่าย ล้สำหรับล้สถานที่และหน่วยงานอื่นล้มทาบ โดยล้ดตั้งงานบริการ เน้แนวอาชีพขึ้น เป็นแผนงานอีกแผนหนึ่ง ของกอง กิจการผลิตน้กศึกษาซึ่ง เต็มมีอยู่เพียง 2 แผนงาน ได้แก่ แผนงาน กิจการผลิตน้กศึกษา และ แผนงานบริการ และล้วล้ดิการผลิตน้กศึกษา เพราะงานบริการ เน้แนวอาชีพเป็นบริการที่มีล้ส่วนช่วย ให้ ผลิตน้กศึกษาและบ้ณฑิตล้สามารถเล้กออาชีพได้เหม้ล้กับบุคลล้ภาพ ความล้นใจ ความถนัด และ ค่านิยม ตลอดจนช่วยให้มีงานท้างเมื่อล้สำเร็จ การศึกษา และจากท้างที่ประเทศไทยประล้บปัญหาการ ว้างงานของ คนในประ เทศ เป็นอย่างมาท ท้างให้รัฐบาลได้ตระหนกถึงปัญหานี้ และได้พยายามหาท้าง ช่วยเหลือบุคคลที่ล้สำเร็จการศึกษาให้มีงานท้าง ล้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความล้สามารถของ ตนเองมากที่สุด โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ทบวงมหา วิทยาลัย เร่งดำเนิการ เน้แนวอาชีพแก่ เยาวชน เพื่อป้อง กันและล้ล้ดปัญหาการ ว้างงานให้ล้ยลง ซึ่งปัญหาดังกล้าวล้แสดงให้ เห็นถึง ความ จำเป็นที่ล้จะต้องมีการพัฒนาการ เน้แนวอาชีพในล้สถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับถึง ความล้สำคัญและ ความจำเป็นของงานเน้แนวอาชีพ ดังนโยบายแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) บทที่ 3 หมวดที่ 2 ข้อ 9 ได้กำหนดให้ล้สถาบันอุดมศึกษา เร่งปรับปรุ้งระบบการเน้ แนวอาชีพ และการล้ดท้างงานแก่มลิตน้กศึกษาให้มีประ ล้ทธิธำพมาท้างยิ่งขึ้น

1.2 เรืองของบุคลล้กรควรใช้บุคลล้กรตาแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการซึ่งมีอัตราค่าล้ง อยู่เต็มหรือล้ดให้มีการล้งอัตราค่าล้งตาแหน่งลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีจำนวน บุคลล้กรเพียงพอต่อการให้บริการการดำเนิงาน และการปฏิบัติงานในหน้าที่บรรณารักษ์และผู้ช่วย บรรณารักษ์ห้องล้มุดอาชีพ เจ้าหน้าที่ธุรการและผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ เลขานุการและผู้ช่วย เลขานุการ เป็นต้น ทั้งน้บุคลล้กรที่เกี่ยวข้งกับการเน้แนวโดยตรง ควรรับจากผู้ที่ล้สำเร็จ

การศึกษาในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาหรือจิตวิทยาการแนะแนว และไม่ควรสลับเปลี่ยนหรือโยกย้ายหน้าที่การงาน ระหว่างบุคลากรด้วยกันบ่อยเกินไป เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง

1.3 เรื่องของอาคารสถานที่ของหน่วยงานบริการแนะแนวอาชีพนั้น ปรากฏว่าใน บัณฑิตมหาวิทยาลัยได้จัดสถานที่สำหรับบริการแนะแนวอาชีพอยู่บนชั้นที่สี่ของ อาคารกองกิจการนิสิต นักศึกษาบ้าง อยู่บนชั้นที่สี่ ชั้นที่สาม และชั้นที่เจ็ดของอาคารของหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัยบ้าง ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าสถานที่สำหรับบริการแนะแนวอาชีพ ตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่สะดวกต่อการไปติดต่อขอใช้บริการ ดังนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตในการติดต่อขอใช้บริการ ตลอดจนเพื่อบุคลากรของงานแนะแนวอาชีพสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันได้รวดเร็วยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งอาคารสถานที่สำหรับบริการแนะแนวอาชีพ โดยใช้บริเวณทั้งหมดของชั้นที่หนึ่งของอาคารกองกิจการนิสิตนักศึกษา หรืออาคารหน่วยงานอื่นซึ่งอยู่ในบริเวณศูนย์กลางของมหาวิทยาลัย และจัดแบ่งส่วนสถานที่สำหรับบริการออกเป็น ล่องส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นงานบริการจัดหางานพิเศษนอกเวลาเรียน และภาคฤดูร้อนแก่นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และอีกส่วนหนึ่ง เป็นงานบริการจัดหางานประจำแก่นิสิตนักศึกษาที่ใกล้จะสำเร็จ การศึกษาและบัณฑิต

2. การจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย นอกจากบริการด้านแนะแนวการศึกษา ต่อ โดยให้บริการให้คำปรึกษาและบริการทดสอบเชิงจิตวิทยา ด้านการบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานทำโดยให้บริการห้องสมุดอาชีพ และด้านการแนะแนวทางในการหางานทำ โดยให้บริการจัดหา งานแล้ว มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีคณะปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์และติดตามผลความต้องการ แรงงานของหน่วยงานภาคเอกชน และการฝึกงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง โดยให้หน่วยงานบริการแนะแนวอาชีพได้มีการแต่งตั้งบุคลากรขึ้นจำนวนหนึ่ง ทำหน้าที่ติดต่อ ประสานงานโดยตรง ทั้งทางจดหมายและทางโทรศัพท์กับฝ่ายบุคคลของหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อขอ ทราบข้อมูลเกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน เช่น การเพิ่มของประชากรและแรงงาน ความต้องการกำลังคนในปัจจุบัน ความต้องการกำลังคนในอนาคต ลักษณะกำลังคนทำงานอาชีพต่าง ๆ ต้องการ สภาพการขาดแคลนกำลังคนด้านสาขาวิชาอาชีพในตลาดแรงงาน เป็นต้น และบุคลากรดังกล่าว ควรทำการติดต่อประสานงานกับกองแผนงาน ซึ่งปัจจุบันเป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ที่ทำหน้าที่ วิเคราะห์และติดตามผลการฝึกงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ ผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานสาขาวิชาที่ผู้ฝึกงานทำสำเร็จการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ฝึกงานทำ เกี่ยวกับการได้งานทำ ความคิดเห็นของผู้ไม่ฝึกงานทำเกี่ยวกับปัญหาการว่างงาน ความคิดเห็น

เห็นของผู้ไม่มีความทำ เกี่ยวกับประเภทของงานที่มีความประสงค์อยากได้ทำงาน เป็นต้น ซึ่งฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัย สามารถนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนวิชาบังคับและรายวิชา เลือกของหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของงานอาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงาน โดยอาจจะจัดการเรียนการสอนให้มีภาคปฏิบัติมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาได้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว เข้า กับสถานการณ์ของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคิดริเริ่ม และมีโลกทัศน์กว้างขึ้นในตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง และสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ดีได้ รู้จักแก้ไขปัญหา และคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ให้กลับสู่สภาพปกติ ตลอดจนมีความกระตือรือร้น และความสนใจที่จะเรียนรู้ และรับรู้ถึง วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะและความสามารถพิเศษแก่ตนเอง เช่น ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. การทำงานประจำสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เช่น โปสเตอร์ เอกสารแผ่นพับ เป็นต้น สามารถเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานบริการแนะแนวอาชีพ ให้นักศึกษาทุกคนได้ทราบแล้วก็ตาม แต่ปรากฏว่าบริการทดสอบเชิงจิตวิทยาเป็นบริการที่มีผู้ใช้บริการน้อยที่สุด เพราะนิสิตนักศึกษามีความเข้าใจว่าเป็นบริการสำหรับผู้มีความผิดปกติทางจิตใจและไม่เข้าใจถึงวิธีการให้บริการ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้หน่วยงานบริการแนะแนวอาชีพ จัดลำดับการบริการทดสอบเชิงจิตวิทยาภายในบริเวณจัดงานวันปฐมนิเทศ และวันปัจฉิมนิเทศ โดยจัดในรูปของการสร้างสถานการณ์จำลอง การจัดมุมแสดงผลงานและลำดับการให้บริการ ตลอดจนเชิญชวนให้ผู้สนใจมาใช้บริการ เพื่อให้นักศึกษาและบัณฑิตได้ทราบจุดประสงค์ ที่ถูกต้องของบริการทดสอบเชิงจิตวิทยาว่า เป็นบริการสำหรับทุกคนที่สนใจ และต้องการทราบแนวทางในการพัฒนาความถนัด ความสามารถ และบุคลิกภาพให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการด้านการศึกษา และอาชีพที่ตนเองสนใจ

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัย เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ระดับอุดมศึกษา แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาบริการด้านนี้ต่อไป ดังนี้คือ

1. การวิจัย เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชน เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบและประเมินผลหาแนวทางในการปรับปรุง การจัดการ

แนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพและให้ประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษา บัณฑิต และผู้สนใจขอรับบริการมากที่สุด

2. การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลทุกฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถาบัน คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพทุกตำแหน่ง ที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพของสถาบัน ทั้งในด้านหลักการและวิธีการปฏิบัติงาน

3. การวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ การใช้ และความคาดหวังที่มีต่อการบริการแนะแนวอาชีพของสถาบันการศึกษา ของนิสิตนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาของทุกคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของ เอกชน เพื่อสามารถจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ และควรนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกันเพื่อศึกษาความแตกต่างด้านความคิดเห็นที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ระหว่างนิสิตนักศึกษาของทั้งสองสถาบันอีกด้วย

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย